

DİZARTRİ

Dizartri Nedir?

Konuşma, düşüncelerimizi ifade etme aracı olarak kullandığımız sözel dilin, akciğerlerden gelen havanın boğaz, ağız ve burun boşluklarında şekillenmesi sonucunda seslere dönüştürülerek karşımızdaki insanların (kulakları tarafından) alabilecekleri biçime dönüştürülmesi eylemidir. Konuşmanın gerçekleşmesi için çok sayıda kas kullanılır. Bu kaslar; yüz, dil, dudak ve boğazımızda bulunan kaslardır. Dizartri; konuşmada da kullandığımız kasların (dil, dudaklar, yumuşak damak, yüz kasları, larinks) uyarımının (inervasyonunun) hasara uğraması veya fonksiyonel olarak bozulması sonucu ortaya çıkan motor konuşma bozukluğudur.

Merkezi sinir sistemi ve/veya çevresel sinir sistemi ya da her iki sistem hasarına bağlı olarak konuşma sırasında kullanılan kaslarda kas zayıflığı, koordinasyon bozukluğu meydana geldiğinde konuşmanın solunum, fonasyon, rezonans, sesletim ve prozodik özellikleri etkilenir ve konuşmanın anlaşılabilirliği azalır.

Dizartri; afazi ve apraksi gibi diğer dil ve konuşma bozuklukları ile birlikte görülebilmektedir. Dizartrinin yaygın nedenleri arasında inme, beyin hasarı, beyin tümörleri ve yüz felci veya dil veya boğazda kas güçsüzlüğüne neden olan sinir sistemi (nörolojik) bozuklukları bulunur. Bazı ilaçlar da dizartriye neden olabilir.

DİZARTRİ BULGULARI NELERDİR?

Anlaşılması zor
peltek konuşma

Ağızda geveleme
biçiminde konuşma

Yavaş konuşma

Fısıltıdan daha
yüksek sesle
konuşmama veya
çok yüksek sesle
konuşma

Anlaşılması zor olan
hızlı konuşma

Nazal, hışırtılı,
nefesli veya gergin
ses

Düzensiz veya
anormal konuşma
ritmi

Monoton konuşma,
robotik konuşma

Dil, dudak, yüz
kaslarını veya
çeneyi hareket
ettirmede zorluk

Dil, dudak, yüz
kaslarında zayıflık,
koordinasyon
bozukluğu

Dizartri Nedenleri Nelerdir?

Doğumda veya herhangi bir hastalık veya yaralanma sonucu meydana gelen beyin hasarı sonucunda dizartri ortaya çıkabilir. Dizartride, konuşmayı kontrol eden ağızdaki, yüzdeki veya üst solunum sistemindeki kasları hareket ettirmekte zorluk çekilir. Dizartri ile sonuçlanabilecek durumlar;

İnme
Beyin Yaralanması
Kafa Yaralanması
Multiple Skleroz (Ms)
Parkinson Hastalığı

Amyotrofik Lateral
Skleroz (ALS)
Beyinde Tümör
Huntington Hastalığı
Müsküler Distrofi
Wilson Hastalığı

Serebral Palsi
Guillain-Barre
Sendromu
Lyme Hastalığı
Myastenia Gravis

Dizartri Nasıl Tanılanır?

Dil ve Konuşma Terapistleri (DKT), bireylerde dizartri bulunup bulunmadığını, dizartri var ise tipini belirlemek amacı ile bireyin dil ve konuşma becerilerini değerlendirirler. Değerlendirme sırasında, DKT'ler dil, dudak, yüz ve kasların kas kuvveti, ağız, çene ve dil hareket açıklığı ve hareketlerin nasıl yapıldığı ve solunumu değerlendiren testler uygular. Sözcük, tümce üretimi ve diyalog sırasında konuşmayı dinler. Diğer bireylerin dizartrili bireyin konuşmalarını anlayıp anlamadığını ve dizartrik bireyin konuşmasını çevredekilerin ne kadar anlayıp anlamadığını değerlendirir.

Dizartri Terapisi Nasıl Gerçekleşir?

Tedavi, semptomların nedenine, şiddetine ve dizartri tipine bağlı olarak değişkenlik gösterebilir. Dil ve Konuşma Terapisi dizartrik bireyin normal konuşmayı yeniden kazanmasına ve iletişimini geliştirmesine yardımcı olur. Konuşma terapisi hedefleri arasında; konuşma hızının ayarlanması, konuşma hızını azaltma, dil, dudak ve yüz kaslarının güçlendirilmesi, konuşmada solunum desteğinin artırılması, solunum egzersizleri, artikülasyonun iyileştirilmesi ve aile üyelerinin dizartrik bireyle iletişim kurmasına yardımcı olacak tedavi yöntemleri yer almaktadır.

Dil ve Konuşma Terapisti gerekli durumlarda, iletişim kurmaya yardımcı olmak için diğer iletişim yöntemlerini (alternatif ve destekleyici iletişim sistemleri) önerebilir. Bu iletişim yöntemleri görsel ipuçları, jestler, alfabe kartları, yazı yazma veya bilgisayar temelli terapi yöntemlerinden oluşmaktadır.

Dizartrili Bireyin Aile ve Arkadaşlarının Dikkat Etmesi Gerekenler

Dizartrili bir aile üyeniz veya arkadaşınız ile daha iyi iletişim kurmanıza yardımcı olabilecek öneriler;

- ❖ Dizartrili bireye konuşması için zaman tanıyın.
- ❖ Dizartrili bireyin cümlelerini tamamlamayın veya hatalarını düzeltmeyin.
- ❖ Dizartrili birey ile konuşurken ona bakın.
- ❖ Dizartrili birey ile konuşurken ortamdaki gürültüyü en aza indirin
- ❖ Dizartrili birey ile konuşurken ortamın iyi aydınlatılmış olmasına dikkat edin.
- ❖ Dizartrili bireyin konuşmasını anlamada sorun yaşıyorsanız bunu söyleyin, anlıyormuş gibi yapmayın.
- ❖ Dizartrili birey ile konuşurken yanınızda kâğıt ve kalem bulundurun.
- ❖ Dizartrili bireyin konuşmasına yardımcı olmak için sözcükler, resimler ve fotoğraflar içeren bir kitap oluşturmalarında yardımcı olun.
- ❖ Dizartrili bireyi mümkün olduğunca konuşmalara dahil edin.
- ❖ Dizartrili bireylerle konuşurken normal hızda, normal ses tonunda konuşun. Dizartri hastalarının çoğu, başkalarını zorlanmadan anlar, bu nedenle konuşurken yavaşlamaya veya yüksek sesle konuşmaya gerek yoktur.

Dizartri genellikle anlaşılamayan peltek konuşma veya yavaş konuşma ile karakterizedir.

Dizartrinin şiddeti altta yatan nedene ve tipine göre değişmektedir

İletişim sorunları, aile ve arkadaşlarla ilişkileri etkileyebilir ve sosyal etkileşimi zorlaştırabilir.

Dizartri bazı insanlarda sosyal izolasyon ve depresyona yol açabilir

Koşuyolu Mahallesi Mahmut Yesari Caddesi No:25 Kadıköy / İstanbul

+90 (216) 428 95 51

+90 (531) 271 22 30

Mail Adresi

info@dktd.org

